

RØRLEGGERNES LANDSKONFERANSE

STIFTET 1956

Innspill til stortingsmelding om bygningspolitikken

Om Landskonferansen

Landskonferansen for rørleggere er en sammenslutning av fagforeninger som organiserer rørleggere i Fellesforbundet. De tre største avdelingene i Landskonferansen er Fellesforbundets tre rørleggerforeningene i Oslo, Bergen og Trondheim. For øvrig har Landskonferansen tilslutning av Felleforbundets avdelinger i hele landet som organiserer innenfor faget. Landskonferansen styres av et valgt styre og samles til konferanse annet hvert år. Konferansen diskuterer spørsmål knyttet til faget.

Landskonferansen for rørleggere var samlet i Bergen 05. – 07.11.10 og drøftet blant annet innspill til stortingsmeldingen om bygningspolitikken.

Landskonferansen ønsker å gi følgende innspill til stortingsmeldingen om bygningspolitikken:

Basiskunnskap

500.000 arbeidstaker i Norge sliter med skrive- og lesevansker. Mange av disse arbeidstakerne har valgt et yrke innenfor bygg og anlegg. For å få økt deltakelse i arbeids- og samfunnsliv er det viktig å ivareta arbeidstakernes basiskompetanse. Basiskompetanse som lesing, skriving, regning og data er avgjørende for å kunne tilegne seg kunnskap via etter- og videreutdanning og å delta fullt ut i arbeidslivet

Det er derfor viktig at det i framtiden settes av tilstrekkelig med BKA-midler (basiskompetanse i arbeidslivet) til dette formålet, og at fagorganisasjonene i bygningsbransjen blir spesielt invitert for å tilrettelegge for bruk av BKA-midler for bransjens arbeidstakere.

Fagopplæring for byggfagene

Landskonferansen er bekymret for de mange potensielle rørleggere som faller fra på VG1 og VG2 på grunn av mer og vanskeligere teori. Nesten halvparten av ungdommen som starter på en fagutdanning innen vårt område gjennomfører uten å bestå, eller slutter før de er ferdig. Vi frykter at frafallet vil fortsette å være alt for høyt.

Manglende basiskompetanse er blant årsakene til det store fraværet vi opplever i vgs. Derfor er det viktig at fokus på de elementære kunnskapene settes allerede i barnehagen og følges opp i grunnskolen og i arbeidslivet.

Et virkemiddel for å hindre frafall og å øke kompetansen vil være å lage et smalere byggfag på VG1 i vgs. Bygg- og anleggsteknikk slik det er i dag med 22 fag er for omfattende. Elevene mister fokus, interesse og viktig kunnskap når de skal innom så mange fag før læretiden starter.

Etter- og videreutdanning

Etter- og videreutdanning (EVU) er viktig for utvikling av bygningsbransjen og for den enkelte arbeidstaker. Retten til permisjon har arbeidstakerne hatt lenge, men den blir lite brukt når det ikke følger med penger til livsopphold under utdanningspermisjonen.

Det er derfor viktig at stortingsmeldingen sier noe om hvordan myndighetene kan bidra for å få på plass en finansieringsordning av EVU-reformen.

Landskonferansen ser for seg en finansieringsordning av EVU basert på en opparbeiding av økonomiske rettigheter i et bedriftsvis fond som administreres av partene i fellesskap. Uttak kan skje i forhold til hvor lenge den enkelte har vært ansatt i bedriften. En slik ordning kan komme på plass i hovedoppgjøret i 2012, ved aktiv deltakelse fra myndighetene. Blant annet om hvordan og hvor mye det offentlige skal bidra med når de ansatte skal ta ut permisjon. Sammen med myndighetene lages det retningslinjer for uttak av fondet.

Bemanningsbyråer

Økt andel av bemanningsbyråer i arbeidslivet representerer mange utfordringer for bygningsbransjen. Bemanningsbyråene er ikke lærebedrifter, og alt ansvar på opplæring blir

RØRLEGGERNES LANDSKONFERANSE

STIFTET 1956

derfor overlatt til bedrifter med faste ansatte. Dette reduserer volumet av fagopplæring i bransjen og på sikt tilgangen til kvalifisert arbeidskraft. Dette vil over tid få alvorlige konsekvenser for bygningsbransjen. Det er derfor viktig at meldingen har et spesielt fokus på behovet for bedrifter med fast ansatte.

I tillegg til opplæringen må HMS og stabilitet i arbeidsstyrken være med som viktige momenter i diskusjonen om bruk av bemanningsbyråer.

Departementets høringsbrev om implementering av EUs vikarbyrådirektiv, lanserer forslag om styrking av AmLs § 14-12 som sier at utleide arbeidstakeres rettigheter til lønns- og arbeidsvilkår skal være tilsvarende vilkårene i innleiebedriften. Dette forslaget støttes og bør etter vår mening drøftes i stortingsmeldingen.

HMS i bygningsbransjen

Sykefraværet i Norge utgjør ikke noe fare for velferden vår. Fraværet har holdt seg stabilt siden IA-avtalen så dagens lys. De små variasjonene som har vært, har fulgt konjunktursvingningene i arbeidslivet. Dette er et resultat av en høy sysselsettingsprosent i befolkningen.

Det er dermed ikke sagt at ikke sykefraværet er for høyt. Jo lavere sykefraværet er, jo friskere er arbeidstakerne. Og det er hvordan arbeidslivet skal bidra til å holde folk friske diskusjonen må dreie seg om.

Muskel- og skjelettplager (MSP) er et av de største problemene i bransjen. Ca 60 prosent av langtidsfraværet skyldes MSP. Dette er plager som med enkle grep kan forebygges. HMS blir dessverre for ofte en salderingspost. Både på arbeidsplassen og i forberedelsene før anleggsstart. I følge EU kan 60 prosent av ulykkene i bransjen relateres til manglende prosjektering/planlegging. Et lavere sykefravær kan kun skje ved at vi har et inkluderende arbeidsliv med fokus på HMS. Det kan ikke være slik at kun snevre hensyn til effektivitet og inntjening i egen virksomhet skal være rådende politikk for bedriftene. Alle som er en del av næringslivet har et sosialt ansvar ovenfor ansatte så vel som for samfunnet. I arbeidet for en styrking av HMS-arbeidet i bransjen må det være et mål å få flere bedrifter til å inngå IA-avtale. I dag er kun ca 36 prosent av de ansatte i bygg- og anlegg ansatt i en IA-bedrift.

Andre utfordringer i byggebransjen er korte byggetider og språkproblemer. Korte byggetider er et resultat av at utbygger ønsker inntjening på bygget fortest mulig. Derfor blir ofte byggetid en av konkurransefaktorene. For kort byggetid fører til for mange aktører på byggeplassen samtidig, noe som resulterer i økt personskadeomfang og stressrelatert fravær. Det bør derfor innføres krav om byggetid i forhold til byggets størrelse og kompleksitet.

At arbeidstaker som jobber sammen på byggeplassen kan kommunisere er viktig. Ikke bare i det daglige arbeidet, men spesielt i en nødssituasjon. Språket er viktig for forståelsen av HMS-rutinene på bygget, HMS-opplæring, sikkerhetsinstrukser, bruksanvisninger, varselskilt og lignende. Det påhviler derfor myndighetene et ansvar for å følge opp arbeidsgiverne som etter vår mening har et klart ansvar for dette.

Vi ønsker derfor at stortingsmeldingen drøfter forhold som kan bedre bygningsbransjen på en slik måte at vi får en bygningsbransje som:

- legger forholdene til rette og planlegger for et godt og forebyggende HMS-arbeid
- som tilrettelegger arbeid for de som ikke kan yte på samme nivå som før
- som har en god dialog med, og oppfølging av den syke
- som er en del av en IA-avtale
- som gir arbeidstakerne tilstrekkelig tid til å fullføre jobben
- tilrettelegger for at alle skal kunne kommunisere med hverandre

Energieffektivisering

RØRLEGGERNES LANDSKONFERANSE

STIFTET 1956

I stortingsmeldingen må støtteordninger for energieffektivisering i eksisterende bygg med vekt på varmeutveksling fra sjø, jord, pellets etc. være et prioritert område. Vannbåren varme fra fornybare ressurser er et viktig bidrag for å redusere klimaendringene. Det må også drøftes andre måter å energieffektivisere på som for eksempel panteordning for uisolert glass.

Bergen 15.11.10

Jorge Dahl
Leder Landskonferansen for rørleggere